FERD
Maia Urstad

N FILES

ATELIER NORD FILES NO. 10

Photo by Thor Brødreskift (cover)
Bergen Train Station, 2022

Autorevers

Espen Sommer Eide

– Ja mine damer og herrer – da kom vi avsted, og jeg lover at personalet ombord gjør alt hva vi kan for at vi henter den tapte tid. Vi ønsker jer en behagelig tur.

Jeg begynte å lese en bok om igjen. Selv om handlingen var glemt og jeg følte at den ikke grep meg like sterkt som sist, hadde den en egen flyt – et eget spor hvor jeg hadde vært før. Rytmen i språket var bevart og kunne frakte meg inn mot et velkjent sted.

– This is a line to Madinat Al Irfane... The next stop is Tabriquet!

I en periode hvor jeg slet med søvnproblemer, brukte jeg et album av den japanske støyrock gruppen The Boredoms for å sovne inn. Lyden var full av kantete klipp og rytmer som overveldet bevisstheten. På samme måte som hypnotisører legger inn små feil i språket når de snakker deg inn i transe. Du begynner å fokusere på feilen og glemmer helt å følge med på den durende stemmen til hypnotisøren i bakgrunnen. Jeg satte på albumet av The Boredoms og sovnet raskt med en følelse av at ørene lukket seg brått og at alt ble stille på en klangfull måte.

– God aften, og velkommen i natt-toget til Københavns hovedbanegård, vi er ved Storebelt klokken 03:25 og stanser underveis i Herning 00:04, Fredericia 01:23, Middelfart 2:29...

Går tiden fremover eller bakover? I fysikk på mikroskopisk nivå er det ingen forskjell, tiden er behandlet som nøytral når det gjelder retning. Men i det synlige univers fins entropi, og vi lærer at alt beveger seg fra orden til stadig høyere grad av kaos. Før the Big Bang hadde universet svært stor grad av orden, da alt stoff var presset tett sammen og alt måtte være organisert og regulert.

Under avhør ber politiet deg om å gjenfortelle hendelsene i alibiet ditt baklengs – de vet at det kun er slik sannheten kommer frem. Filosofen, matematikeren og teologen Pavel Florensky har en lignende oppfatning om

Published by Atelier Nord
Printed by Konsis

hvordan tiden flyter baklengs i drømme. Florensky er av den oppfatning at alle drømmer får sin årsak utenfra – lyder rundt den sovende setter i gang kjeder av hendelser. Man kan se for seg at man i drømmetilstand går en tur i en landsby en morgen og blir oppmerksom på en gruppe mennesker i søndagsklær på vei til kirken. Etter å ha vandret litt rundt på kirkegården, ser man klokkeren gå inn i kirken klar til å ringe inn gudstjenesten. Kirkeklokken begynner å bevege seg, men den har en skingrende lyd, og man våkner og forstår (sjokkert!) at vekkerklokken ringer. I et slikt tilfelle ser man hvordan vekkerklokkens lyd er målet i en lang drøm, som i alle ledd har pekt mot akkurat denne konklusjonen. Dette får Florensky til å hevde at tiden i drømme flyter baklengs i forhold til den mekanistiske tidsforståelsen hos tidligere filosofer, og det er dette han kaller den indre tid i organisk liv. Vi er hele tiden fanget i en drøm som hindrer oss i å se klart, hvor fjerne lyder slår inn som bølger fra et stort hav og setter retningen for refleksjonene våre.

– Ladies and Gentlemen, welcome onboard this train to Paris-Nord. The bar is located in coach four. Please keep your ticket with you at all times.

Hvis jeg spurte om vi har tid til å bare sitte og drømme, la minner og tanker strømme på, med den typiske søte, klangfulle kvaliteten, hva ville du svart? Jeg tenker ikke på en passiv stillstand, en sløv inaktivitet, men det motsatte – en glemt form for aktivitet som ikke er arbeid og ikke er fritid. Man stopper opp, ikke som distraksjon eller tidsfordriv, og heller ikke som avslapning eller avkopling. Man stopper opp for å samle sansene, og erfare noe som varer og beveger seg sakte. Kanskje det var det de gamle grekerne kalte vita contemplativa.

– Next stop is Hóngshān Zhàn, please get ready to arrive from the left side.

I tiden rett etter the Big Bang, og opptil 760,000 år etter, var all materie så tett sammenpresset at lydbølger ennå kunne bevege seg fritt gjennom alt, også verdensrommet (eller snarere gjennom mangelen på verdensrom). Det var en tid hvor man kunne høre alt og bli hørt av alle. Det fantes ingen historiske lyder. Alle lyder som noensinne hadde vært var ennå tilstede. Det er de som mener at disse lydene ennå er mulig å høre – at de sirkulerer rundt kloden i det uendelige, fanget i gravitasjonen, men at de har blitt så svake at vi trenger å utvikle bedre mikrofoner. Eksperimentelle mikrofoner som ligner mer på soppsporer spredt over store områder for eksempel. Lyd er gamle og trege bølger (i forhold til lys) men oppleves likevel som skarpt nærværende og omsluttende for oss. Vi lytter til ting langt borte som om de var helt nære. Vi mister lett tiden hvis en lyd er jevn. Lyden av historie og historisk lyd er det samme.

– Your attention please, eating or drinking is not allowed in trains or stations. Thank you for keeping the trains and stations clean for the convenience of all passengers.

Det kan være tiden forvirrer oss med sine stadige reverseringer, som en kassett som spoles frem og tilbake og snur seg i autorevers. Jeg sitter på toget med Florensky, året er 1933, og han er dømt til eksil i Sibir, til straffearbeid på konstruksjonen av den beryktede BAM jernbanelinjen. Florensky er dømt etter Stalins artikkel 58: «utgivelse av materialer som agiterer mot det Sovjetiske system», i dette tilfellet en studie han skrev om relativitetsteorien. Florensky virker fordypet i tanker der han sitter i sin munke-kutte og fingrer med et krusifiks. Vi lytter til de samme lydene av toget som beveger seg over permafrosten. Jeg tenker at han trolig hører verden annerledes enn oss – at for Florensky er hver lyd en liten bjelle som vekker noe, som skaper nye tankerekker. Og jeg tenker at vi aldri kan forstå hverandre, for våre tider beveger seg i motsatte retninger og på svært forskjellige måter. Men jeg tenker at akkurat nå i 1933, er vi på samme tog, på vei til Sibir.

– If you have any luggage, please remember it when you leave the train.

Maia Urstad bor og arbeider i Bergen. Hennes lydinstallasjoner og performative lydverk utforsker kommunikasjonsteknologier fra vår nære fortid. Urstad arbeider stedsspesifikt, ofte med funnet materiale, radio og elektroniske signaler som lydlige elementer.

I 2019 ble Urstad tildelt Rune Brynestads minnestipend. Hun ble utnevnt til City Sound Artist i Bonn 2017 og lydinstallasjonen hennes MURMUR ble innkjøpt av Nasjonalmuseet i 2020. Verkene hennes har nylig vært vist ved blant andre XIV Biennial of Media Art, Santiago de Chile, Oslo Kunstforening, Kunsthuset Kabuso, Bergen Kunsthall, Struer Tracks, Sonic Acts og Borderline Festival.

Espen Sommer Eide er en komponist og kunstner basert i Oslo. Hans kunstneriske praksis involverer tidsbaserte medium, med musikk og lyd som sentrale elementer.

Verkene hans har vært utstilt og fremført på steder som Bergen Kunsthall, Bergen Assembly, Manifesta, Marres Maastricht, Henie Onstad kunstsenter, Kode, Stedelijk Museum, Sami Center for Contemporary Art, De Halle Haarlem, Dark Ecology, Sonic Acts, Mutek festival, GRM Paris, Performa Festival, Museo Reina Sofia m.fl. Sommer Eide har vært medlem av Verdensteatret siden 2010.

Maia Urstad
The old night train between Struer and Copenhagen was the location of Urstad's installation Nattefærd / Night Journey (2019) as part of the Struer Tracks biennale. Foto: Struer Tracks.

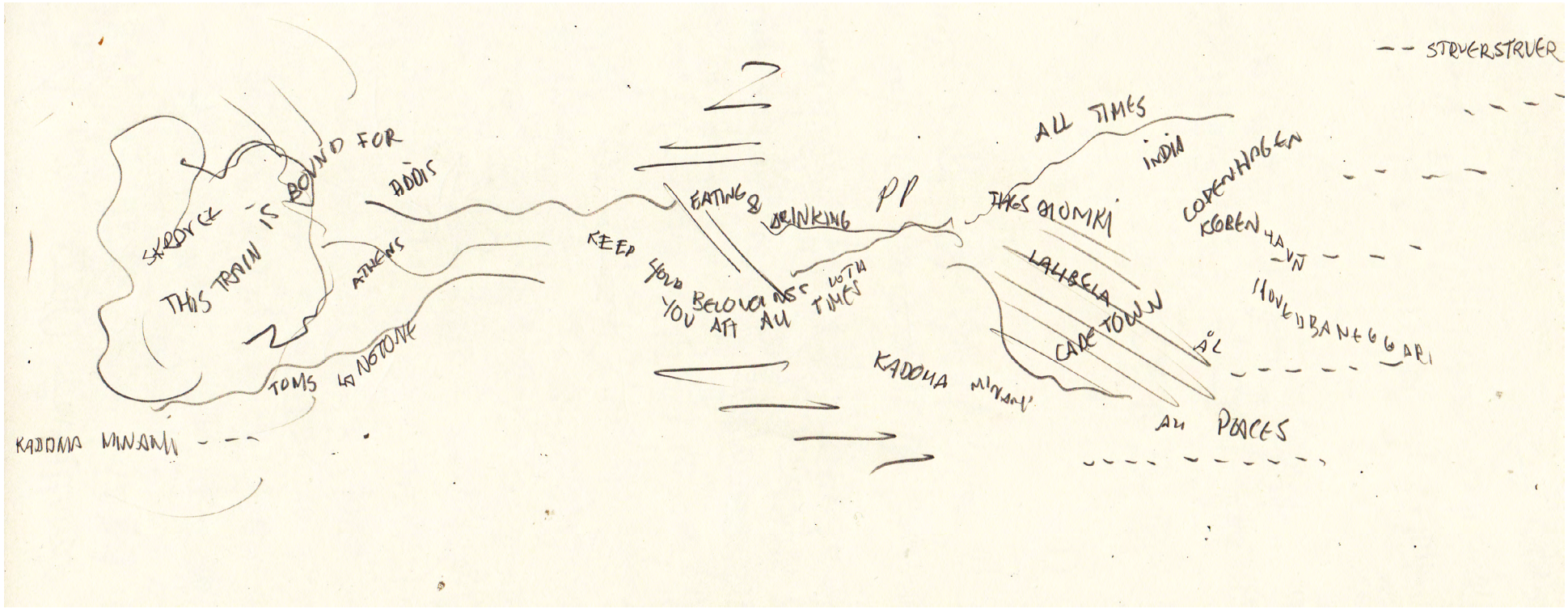

Maia Urstad
Sound sketch made for FERD at Atelier Nord (2022).

Auto-reverse

ENG

Espen Sommer Eide

– Yes, ladies and gentlemen –we have finally departed, and I promise that the staff on board will do everything we can to make sure we pick up the lost time. We wish you a pleasant trip.

I started reading a book over again. Although the plot was forgotten and I did not feel it grip me as strongly as last time, it had its own flow — a separate track where I had been before. The rhythm of the language was preserved and transported me towards a well-known place.

– This is a line to Madinat Al Irfane... The next stop is Tabriquet!

In a time when I was struggling with sleep, I used an album by the Japanese noise rock group The Boredoms to doze off. Its sound was full of angular clips and rhythms that overwhelmed consciousness. Similar to how a hypnotist inserts slight flaws into the language he or she uses to talk you into a state of trance. You focus on the errors and completely forget the droning voice of the hypnotist in the background. I put on the album by The Boredoms and fell asleep quickly, accompanied by a sense of my ears closing abruptly and everything going quiet in a sonorous way.

– Good evening, and welcome onboard the night train to Copenhagen's main railway station, we will be at Storebelt at 03:25 with stops at Herning 00:04, Fredericia 01:23, Middelfart 2:29...

Does time move forward or backwards? In physics at the microscopic level, there is no difference, time is treated as neutral in terms of direction. But in the visible universe there is entropy, and we learn that everything moves from order to an ever-higher degree of chaos. Before the Big Bang, the universe had a very high degree of order, as all matter was pressed together and everything had to be organized and regulated.

During interrogation, the police will ask you to recount your alibi backwards – they know that it's the only way the truth will be revealed. Similarly, the philosopher, mathematician and theologian Pavel Florensky has a theory about time flowing backwards in dreams. Florensky is of the opinion that all dreams get their cause from the outside – sounds around the sleeper set off chains of events in his or her dreams. One can imagine dreaming of walking in a village during the early hours and stumbling upon a group of people in Sunday clothes on their way to church. After wandering around the cemetery, you observe the bell ringer entering the church, ready to signal the start of mass. The bell moves, but its sound is shrill, and you wake up and understand (shocked!) that your alarm clock is ringing. In such a case, the alarm clock's sound is the destination of a long dream, at all stages pointing to this exact conclusion. This makes Florensky argue that time in dreams flows backwards in relation to the mechanistic understanding of time held by previous philosophers, and that is what he calls the inner age of organic life. We are trapped in a dream that prevents us from seeing clearly, where distant sounds strike like waves from a large ocean and set the direction for our reflections.

– Ladies and Gentlemen, welcome onboard this train to Paris–Nord. The bar is located in coach four. Please keep your ticket with you at all times.

If I asked if we have time to just sit and dream, let memories and thoughts flow with a sweet, sonorous quality, what would you answer? I am not thinking of a passive stance, a lethargic inactivity, but the opposite — a forgotten form of activity that is not work and is not leisure time. You stop, not as a distraction or pastime, nor as relaxation. You stop to gather your senses, and experience something that lasts and moves slowly. Maybe that's what the ancient Greeks called vita contemplativa.

– Next stop is Hóngshān Zhàn, please get ready to arrive from the left side.

In the time immediately after the Big Bang, and up to 760,000 years later, all matter was so densely packed that sound waves could still move freely through everything, including space (or rather through the lack of space). You could hear It all and be heard by everyone. There were no historical sounds. All the sounds that had ever been present were still present. Some believe these sounds are still possible to hear – that they circulate around the globe endlessly, trapped in gravity, but that the sounds have become so weak that we need to develop better microphones to amplify them. Experimental microphones more similar to fungal spores scattered across large areas. Soundwaves are old and slow (in comparison with light) but are perceived as clearly present and enveloping the listener. We listen to things from afar as if they were very close. We easily lose track of time if a sound is unchanging. The

sound of history and historical sound are the same.

– Your attention please, eating or drinking is not allowed in trains or stations. Thank you for keeping the trains and stations clean for the convenience of all passengers.

Maybe time is confusing us with its constant reversals, like a cassette fast-forwarding and turning in auto-reverse. I sit on the train with Florensky, the year is 1933, and he is sentenced to exile in Siberia, to punitive work on the construction of the notorious BAM railway line. Florensky is convicted under Stalin's Article 58: «the release of materials agitating against the Soviet system», in this case a study he wrote about the theory of relativity. Florensky seems immersed in thoughts in while he sits in his monk's robe and fingers a crucifix. We listen to the same sounds of the train moving over the permafrost. I imagine that he hears the world differently from us – that for Florensky, every sound is a little bell that awakens something, creating new thoughts. And I don't think we can ever understand each other, for our times move in opposite directions and in very different ways. But right now, in 1933, we're on the same train, on our way to Siberia.

– If you have any luggage, please remember it when you leave the train.

Maia Urstad lives and works in Bergen. She creates sound installations and performative sound works that explore communication technologies from the recent past. Her works are site-specific, incorporating found material as well as radio or electronic signals as sound elements.

In 2019, Urstad was awarded the Rune Brynestad Memorial Grant. She was appointed City Sound Artist of Bonn 2017 and her sound installation MURMUR was acquired by the National Museum in 2020. Her works have recently been presented at XIV Biennial of Media Art, Santiago de Chile, Oslo Kunstforening, Kunsthuset Kabuso, Bergen Kunsthall, Struer Tracks, Sonic Acts and Borderline Festival

Espen Sommer Eide is a composer and artist based in Oslo, Norway. His artistic practice involves time-based media with a special focus on music and sound.

His works have been exhibited and performed at Bergen Kunsthall, Bergen Assembly, Manifesta, Marres, Henie Onstad kunstsenter, Stedelijk Museum, De Halle Haarlem, Dark Ecology, Sonic Acts, Mutek festival, GRM/Presences Électronique, Performa Festival, Museo Reina Sofia and more. Sommer Eide is a member of the theatre/art collective Verdensteatret since 2010.

Atelier Nord Files
ISBN 978-82-93994-OO-8

Editors: Ida Lykken Ghosh,
Nicholas Norton
Essay: Espen Sommer Eide
Translation:
Nicholas Norton
Design:
Nicholas Norton
Art Direction:
Research and Development

Published on the occasion of Maia Urstads exhibtion FERD at Atelier Nord, 16.O9–3O.1O.2O22

FERD is produced by Atelier Nord with support from Arts Council Norway and is part of the Ultima festival 2O22. Thanks to Lydgalleriet and NOTAM for assistance.

Atelier Nord is supported by Arts Council Norway and The Municipality of Oslo
www.ateliernord.no

Atelier Nord
Olaf Ryes plass 2, O552 Oslo

Åpningstider
Torsdag og fredag 15–18
Lørdag og søndag 12–17

www.ateliernord.no